

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 697/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Marianny Mochnáčovej a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti A. B., V., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakobom, Advokátska kancelária, Žižkova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 15 C 151/2008-120 z 30. mája 2013 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti A. B. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 697/2013-25 z 20. novembra 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 151/2008-120 z 30. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Na okresnom súde je pod sp. zn. 46 C 450/1992 na návrh sťažovateľa proti žalovaným 1. Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, 2. spoločnosť L., L., a 3. Ing. M. K., K., vedené konanie o určenie, že vec – nehnuteľnosť vedená na LV č. ..., nachádzajúca sa v katastrálnom území K., obec K., okres K., parc. č. ... – zastavaná plocha o výmere ... m², dom č. ... patrí v celosti do dedičstva sťažovateľa po jeho nebohých predchodcoch. Uvedené konanie prebieha na okresnom súde od roku 1992 a dosiaľ nie je právoplatne ukončené. Sťažovateľ vychádzajúc z názoru, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, si na okresnom súde 14. augusta 2008 uplatnil žalobou návrh na zaplatenie majetkových nárokov v sume 692 723,89 € (pôvodne v sume 20 869 000 Sk) s prísl. proti žalovaným Ing. M. K. a Slovenskej sporiteľni, a. s. Konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 151/2008. Toho istého dňa, ako sťažovateľ podal žalobu na okresnom súde, zároveň podal návrh na prerušenie uvedeného konania do právoplatného rozhodnutia vo veci sp. zn. 46 C 450/1992. Okresný súd (po rozhodnutí o žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov uznesením č. k. 15 C 151/2008-47 z 12. januára 2009) vyhovel žiadosti sťažovateľa a uznesením č. k. 15 C 151/2008-50 z 5. marca 2009 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 46 C 450/1992. V takto od 5. marca 2009 prerušenom konaní nevykonával okresný súd žiadne úkony, pravidelne dožiadaním (4. augusta 2009, 26. novembra 2009, 11. marca 2010, 17. júna 2010, 25. augusta 2010 a 24. januára 2011) overoval, aký je stav v konaní vo veci. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 46 C 450/1992 z 24. marca 2010, ktorým v I. výroku určil, že „*nehnuteľnosť vedená na LV č. ..., nachádzajúca v katastrálnom území K., obec K., okres K., parc. č. ... – zastavaná plocha o výmere ... m², dom č. ... v celosti patrí do dedičstva po neb. O. J. P., nar. K. E. A., v M. dňa ..., zom. dňa ...*“, a v II. výroku rozhodol tak, že „*O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku*“, sa v II. výroku stal právoplatným 4. mája 2010 a I. výrok bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“)

sp. zn. 1 Co 163/2010 z 9. decembra 2010 tak, že žalobu zamietá. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 31. januára 2011 dovolanie. Spis bol na rozhodnutie o dovolaní predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 4. apríla 2011. Najvyšší súd o dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 71/2011 z 27. februára 2013 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol krajskému súdu vrátený 4. apríla 2013, kde sa aj t. č. nachádza a je vedený pod sp. zn. 1 Co 147/2013.

Sťažovateľ podal 7. mája 2013 okresnému súdu v prerušenom konaní návrh na zmenu návrhu voči pôvodným odporcom v konaní a doplnenie žaloby zo 14. augusta 2008 (ku ktorej podal doplnenie aj 22. októbra 2010) o odporcu v 3. rade, a to spoločnosť L., L. Okresný súd o návrhu zo 7. mája 2013 o doplnení žaloby zo 14. augusta 2008 rozhodol dvomi uzneseniami, a to uznesením č. k. 15 C 151/2008-120 z 30. mája 2013, ktorým nepripustil zmenu návrhu na začatie konania navrhovanú žalobcom v podaní z 22. októbra 2010 a 7. mája 2013 proti pôvodným odporcom Ing. M. K. a Slovenskej sporiteľni, a. s., a uznesením č. k. 15 C 151/2008-122 z 30. mája 2013 (v spojení s opravným uznesením č. k. 15 C 151/2008-133 z 8. októbra 2013), ktorým pripustil, aby do konania na stranu odporcov vstúpil odporca v 3. rade spoločnosť L., L., a pripustil zmenu návrhu na začatie konania tak, že *„Odporca v 3. rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi 173 136,94 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 173 136,94 € od 3. 5. 2013 do zaplatenia“*.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta, že uznesením okresného súdu č. k. 15 C 151/2008-120 z 30. mája 2013, ktorým nepripustil zmenu návrhu na začatie konania navrhovanú žalobcom v podaní z 22. októbra 2010 a 7. mája 2013 proti pôvodným odporcom Ing. M. K. a Slovenskej sporiteľni, a. s., došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal okresný súd nahradiť sťažovateľovi trovy konania.

II.

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 697/2013-23 z 20. novembra 2013 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie a listom zo 14. januára 2014 vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k vhodnosti ústneho pojednávania, a okresný súd zároveň požiadal o vyjadrenie k prijatej sťažnosti a zaslanie kompletného spisu z napadnutého konania.

5. Okresný súd listom sp. zn. Spr V/31/2014 z 23. januára 2014 predložil ústavnému súdu vyjadrenie vo veci a kompletný spis sp. zn. 15 C 151/2008. Ústavný súd zistil, že vyjadrenie okresného súdu obsahuje podrobnú chronológiu úkonov uskutočnených v napadnutej veci (ktoré sa zhodujú s úkonmi dokladovanými v predložennom spise). V závere podaného vyjadrenia predseda okresného súdu uviedol: *„Podľa § 32 ods. 2 zák. č. 757/2004 Z. z. riadenie a správa súdov nesmú zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov. Na základe uvedeného nie som oprávnený posúdiť, či sudkyňa uznesením č. k. 15C/151/2008-120 porušila práva účastníka garantované v čl. 46 ods. 1 a 2 a v čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“*

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, III. ÚS 203/08) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

10. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré viedli k rozhodnutiu vo veci samej alebo k inému súdному rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi. Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokovávaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov. Základné právo na súdnu ochranu neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, t. j. aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (II. ÚS 172/05).

11. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 151/2008 vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde 14. augusta 2008 žalobu podľa § 80 písm. b) a § 88 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 692 723,89 € (pôvodne sumy 20 869 000 Sk) od odporcu 1. Ing. M. K., K., a odporcu 2. Slovenskej sporiteľne, a. s., Bratislava, a to z dôvodu, že neoprávnene užívajú nehnuteľnosť vedenú na LV č. ..., nachádzajúcu sa v katastrálnom území K., obec K., okres K., parc. č. ... – zastavaná plocha o výmere ... m², dom č. ... v celosti, ktorej je vlastníkom, a zároveň požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Sťažovateľ v žalobe uviedol, že žalobu podáva z dôvodu, aby nedošlo k premlčaniu jeho majetkových nárokov. Zároveň s podaním žaloby podal okresnému súdu návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP do právoplatného rozhodnutia vo veci sp. zn. 46 C 450/1992 o určenie, že vec – nehnuteľnosť vedená na LV č. ..., nachádzajúca sa v katastrálnom území K., obec K., okres K., parc. č. ... – zastavaná plocha o výmere ... m², dom č. ... patrí v celosti do dedičstva sťažovateľa po jeho nebohých predchodcoch.

Okresný súd žiadosti sťažovateľa vyhovel, uznesením č. k. 15 C 151/2008-47 z 12. januára 2009 mu priznal oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky a konanie uznesením č. k. 15 C 151/2008-50 z 5. marca 2009 prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 46 C 450/1992. Následne sťažovateľ svoju žalobu rozšíril 22. októbra 2010 o zaplatenie sumy 710 056 € s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 22. októbra 2010 do zaplatenia. Napriek skutočnosti, že v konaní sp. zn. 46 C 450/1992 o určenie vlastníctva bolo vydané predbežné opatrenie o zákaze nakladania s predmetom vlastníctva, nehnuteľnosť bola predaná a jej vlastníkom sa povolením vkladu do katastra nehnuteľnosti 7. novembra 2012 stala spoločnosť L., L., ktorej bolo priznané postavenie odporcu v 3. rade. Sťažovateľ vzhľadom na uvedenú skutočnosť a „z opatrnosti“, aby nedošlo k premlčaniu jeho finančných nárokov, doplnil svoju žalobu zo 14. augusta 2008 o odporcu v 3. rade, proti ktorému uplatnil sumu 173 136,94 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne, a to od 3. mája 2013 až do zaplatenia.

Okresný súd v prerušenom konaní rozhodoval o zmene návrhu, a kým dvom návrhom z 22. októbra 2010 a 7. mája 2013 uplatneným proti odporcom 1. a 2. uznesením č. k. 15 C 151/2008-120 z 30. mája 2013 nevyhovel a zmenu návrhu nepripustil, uznesením č. k. 15 C 151/2008-122 z toho istého dňa pripustil, aby na strane odporcov vstúpila do konania ako odporca 3. spoločnosť L., L., a pripustil zmenu návrhu na začatie konania tak, že odporca v 3. rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 173 136,94 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z uvedenej sumy, a to od 3. mája 2013 do zaplatenia.

12. Ústavný súd na základe vyhodnotenia už uvedených skutočností dospel k záveru, že postupom okresného súdu došlo v prerušenom konaní k procesným pochybeniam, napriek tomu konštatuje, že v danej situácii nemá toto porušenie ústavno-právny rozmer a nedošlo ním k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd poznamenáva, že o oprávnených finančných nárokoch sťažovateľa bude možné rozhodnúť až po právoplatnom rozhodnutí vo veci sp. zn. 46 C 450/1992, v ktorom bude vyriešené vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti. Podľa zistení ústavného súdu okresný súd rozsudkom sp. zn. 46 C 450/1992 z 24. marca 2010 určil, že nehnuteľnosť vedená na LV č. ..., nachádzajúca sa v katastrálnom území K., obec K., okres K., parc. č. ... – zastavaná plocha o výmere ... m², dom č. ... v celosti patrí do dedičstva po neb. O. J. P., nar. K. E. A., nar. ... v M., zom. dňa ..., a o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 163/2010 z 9. decembra 2010 zmenil rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní rozhodol 27. februára 2013 pod sp. zn. 6 Cdo 71/2011 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec je na krajskom súde vedená t. č. pod sp. zn. 1 Co 147/2013 a nie je dosiaľ rozhodnutá (pojednávane uskutočnené 8. januára 2014, ďalší termín je nariadený na 2. apríl 2014), z čoho vyplýva, že v súčasnom štádiu konania nie je právoplatne vyriešená otázka, či finančné očakávania sťažovateľa sú legitímne.

13. Ústavný súd nemohol vyhovieť ani námietke sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože sa jeho vyslovenia domáha v prerušenom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie prekážky jeho postupu vytvorenej zákonom ustanoveným postupom tak, ako to je v danom prípade— právoplatným uznesením o prerušení konania, nemôže posudzovať ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (m. m. I. ÚS 78/02, III. ÚS 121/2013).

13. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v konaní sp. zn. 15 C 151/2008 nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosti nevyhovel.

14. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2014